

at Eleverne efter et Kursus paa fire Maaneder vil være i Stand til at høste nævneværdige økonomiske eller kulturelle Værdier, hverken for sig selv eller Andre, og for at Opgaven i blot nogen Grad kan naas, maa den kunstneriske Ledelse i en saadan Skole være den bedst mulige, og det kan den ikke være, hvor Lederen — som her — er en meget ung, uerfaren Kunstner. Af de udstillede Arbejder var der næppe mange, hvortil Tegningerne var leverede af Professorerne Bissen eller Krog, ja, de var maaske end ikke censurerede af det raadgivende Udvalg. At Kunstindustri-Musæet har erhvervet enkelte af de udstillede Arbejder er rimeligt. Det er jo Musæets Opgave at give et Billede af Kunstindustrien hertilands; men var der blandt de Sager, Musæet købte, ogsaa Broderi-Arbejder?

Der fandtes paa Udstillingen mange Arbejder (Broderier), der stod sørgeligt lavt, saa lavt, at hvis Udøverinderne er udlærte, hvad man vel maa formode, da deres Arbejder frembødtes til Salg, vil det være dem umuligt at tjene selv ganske lidt til Livets Ophold ved Haandarbejde.

Hvis Foreningen ved udsøgt Kræsenhed i Valg af Motiver og ved en virkelig dygtig Ledelse under Udførelsen af Arbejderne kan naa sit Maal, at være en Vejleder for den gode Smag hertilands, fortjener dette den højeste Anerkendelse. Hvad der imidlertid foreligger paa denne første Udstilling er ikke af den Art, at det vækker udelte Beundring. Fru Gad har selv ønsket Kritik over Arbejderne, og naar jeg i min Omtale af Broderierne ikke har anvendt den selskabelige Tone, er det fordi jeg har taget den unge i øren og dens Formaal alvorligt.

Desværre synes Foreningen allerede at blotte i det mindste én ret alvorlig Svaghed. Den, ikke at kunne taale Kritik.

Valborg Andersen.

Tjenestepigesagen.

Som Svar paa Fru Plums Artikel, der er direkte henvendt til mig, vedføjer jeg her mit i sin Tid fremsatte Forslag til Dannelse af en Husmødre-forening, og som en Kommentar til denne kan tilføjes, at Meningen var og er endnu, at baade denne Forening og Tjenestepigeforeningens Styrelser kunde og burde arbejde sammen, særlig i Voldgiftssager.

Fru Plum skriver: »efter de foreliggende Arbejderforhold kunde det nok se ud, som om der i paakommende Tilfælde kunde blive Brug for en Modvægt overfor Tjenestepigeforeningen.«

Ja ikke alene, at det kunde se saaledes ud, men det er saaledes, og Tiden har medført saadanne Sammenslutninger paa alle Omraader.

Fru Plum beder mig ved Eksempler belyse de Misbrug Husmødrene er udsatte for, naar kun Tjenestepigerne er sammensluttede.

Formaalet med min Artikel i »Kvinden og Samfundet« var netop et saadant Eksempel, og at paapege hvorledes Kontrakten kunde blive benyttet, uden at jeg derfor i fjærneste Maade vil paastaa, at den altid vil blive benyttet saaledes. Hvis Tjenestepigeforeningen engang ikke kommer til at »staa frit«, men underordnes de øvrige Fagorganisationer, vil der dikteres, hvad Husmødrene maa skrive i den Rubrik. Dette er nemlig ret almindeligt fra Fagorganisationernes Side.

Ved en Arbejdsstandsning fra Tjenestepigerne henviser Fru Plum til, at lejede Koner kan udføre Arbejdet i Hjemmene. Den, der har fulgt med Arbejderbevægelsen, ved, at det første, der gøres i et saadant Tilfælde, er at stoppe Tilgang til Arbejdet for andre, in casu lejede Koner.

At Familiens unge Døtre kan udføre Arbejdet lyder meget rigtigt, naar der er nogen. Men selv om der er nogen, er Mellemklassens pekuniære Stilling saa vanskelig i Øjeblikket, og der er foreløbig ingen Udsigt til Forbedring, saa »Døtrene« oftest er henviste til selv at tjene de Penge, de skal bruge, ved Kontorarbejde, Syning, Undervisning o. a. eller de er selv ude i Plads. De kan altsaa ikke under en Strejke være til synderlig Nytte i Hjemmene.

I Mellemstandsfamilier, hvor der er smaa Børn, bliver Forholdet endnu vanskeligere.

Fru Plum synes kun at se Sagen fra en velstaaende Husmoders Standpunkt, der kan holde flere Piger, der kan faa de bedste, og hvor hun kan betale dem, og hvor hele Husførelsen gør at Tyendet nyder Behageligheder og Goder, som det tarveligere Hjem ikke kan byde.

I saadanne Hjem, som Fru Plum aabenbart tænker paa, forekommer derfor ikke Bryderierne og Vanskelighederne i Tyendeforholdet.

Fru Plum tænker ikke paa saadanne Hjem, hvor der kun holdes 1 Pige, hvor der er en Børneflokk, eller hvor Konen har Bierhverv, og hvor Manden først kommer hjem om Aftenen.

Samlivet mellem Mand og Hustru vil der blive ødelagt, thi paa den Tid skal Pigen have fri og Hustruen selv besørge Arbejdet.

Om Søndagen har Manden oftest sin Førmiddag besat med Ekstraarbejde, den Eftermiddag skal han have lidt Glæde af Samlivet med Hustru og Børn — men Pigen gaar Kl. 3, og følgelig er Konen i Køkkenet den meste Tid — hun faar aldrig Hvile.

Bliver der en Strejke blandt Pigerne, og Tilgang af lejede Koner stoppes, saa faar denne Stands Husmoder endnu vanskeligere Forhold at arbejde med.

Jeg paapeger kun, hvad der kan ske, ikke hvad der vil ske.

Er der derimod en Husmødre-forening, saa kan en Strejke undgaaes ved fredelig Forhandling. Bliver der Kontraktbrud, kan begge Parter forhandle og danne Voldgift.

Nu, hvor kun den ene Part er organiseret — vil Husmoderen sandsynligvis trække det korteste Straa, og

det vil gaa ud over Hjem, hvor Indtægterne er begrænsede. For Eksempel skulde Fru Plum gøre et Regnestykke op over Hjem paa 2 til 4 Tusind Kroners aarlig Indkomst, og hvor der er flere Børn, og hun vil da se ved at prøve forskellige Kombinationer, at Tjenestepigeforeningens Love hjemler Tyendet alle Fordele, medens Arbejdet falder paa Husmoderens Skuldre og alle Pligter kommer til at paahvile hende, medens Rettighederne kun er forbeholdt Tyendet, og det er det, jeg vil have forhindret ved en Sammenslutning af Husmødrene som Modvægt.

Tjenestepigeforeningens Formand, Frk. Marie Christensen, har udtalt i et Brev af 18/8 1901: »Det eneste rette Husmødre kan gøre i denne Sag er sikkert at følge Fru Salicaths Forslag og oprette en Husmødre-forening, hvis Bestyrelse arbejder sammen med Tjenestepigeforeningens Bestyrelse, begge Parter kan saa fremskomme med Forslag, der skulde tages frem paa en Generalforsamling, som Foreningerne afholdt hver for sig og senere meddele hinanden Resultatet deraf.«

Det anfører jeg for at vise, at Tjenestepigerne langt bedre og tidligere end Husmødrene har forstaaet Samfundets Krav til Sammenslutninger, og ikke noget Øjeblik har taget mig for »én af de Husmødre, der har saa let ved at tænke ondt om Tjenestepigerne.« Se A. J.s Artikel i »Aftenbladet« for 8/2, hvorpaa denne Artikel ogsaa maa tjene til Svar.

Omtalte Program kommer i næste Nummer.

Vibeke Salicath.

Fra Landkredsene.

Ry.

Lidt om Højskolen

I.

Man skulde jo tro, at i vort lille Land var der ingen, som ikke kendte Højskolerne og vidste, hvorledes de virkede. Vort Land er oversaaet med disse, og den ejendommelige Maade at holde Skole paa er der gaaet Ry af Viden om, ja Europa

over. Man tilskriver Højskolen for en stor Del Æren af vort Landbrugs gode Fremgang og mange andre Fremskridt, saa vel i økonomisk som i aandelig Henseende.

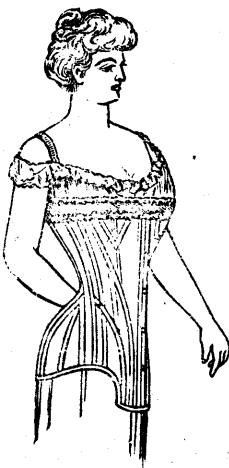
Om dog er jeg bleven anmodet om at skrive lidt om Højskolerne i »Kvinden og Samfundet« med den Begrundelse, at Københavnerne kender ikke Højskolen. Vé de Landboere, som ikke anede, at vi havde Théatre, som ikke vidste, at Københavners Opdragelsesanstalt laa paa Kongens Nytorv. De fik ikke med den Uvidenhed Lov til at slippe ind i de dannede Lag; Københavnerne har forbavset mig for i deres Viden og Tænken. Her paa Landet kniber det i intelligente Kredse at faa Modstandere, naar Kvindesagen diskuteres: »Uh nej, ikke den Sag, den er vi jo saa knusenede enige om, der kan ikke pines Uenighed ud af den.« Paa Højskolen kan ganske vist særlig de dumme Karle med stor Frejdighed beraabe sig paa, at Manden er Kvindens Hoved og som Følge deraf hendes. Hev're og maa bestemme for hende, hvad der tjener bedst; men disse Røster taber sig, man er ikke saa ganske sikker mere, det er saa kreperligt at høre, at Ens Formænd, Pigerne, langt fra var Karlene underlegne, tvært imod. Den sidste Skanse, S. Idartertjenesten, som Mandens Adkomst til Stemmeretten, har saa mangfoldige Gange fremkaldt Kontra-Spørgsmaalet, hvorfor de kasserde Sjørgsmaale, ikke tabe deres Stemmeret, saa ogsaa denne sidste Tilflugt føles uholdbar; men i selve København, Landets Hjerte, derfra hvor saa mange Strømninger pumpes ud til Landet, der fandt jeg en Kreds af vordende Embedsmænd, der endnu fandt det Umagen værd

Westrups Kassebog for Husmødre.

4de Oplag. Indb. i Kr.

I alle Boglader.

Axel Andersens Forlag.
Nørrebrogade 18 a.

Frakke-Korset af prima Drejl 4 Kr. 50.

Af blomstret Satin fra 6 Kr. 50

Frakke-Korsettet

er det eneste Korset, som med den nuværende Mode yder Garanti for, at Kjolen kan sidde godt.

Ingen korpulent Dame maa ved Anskaffelsen af en ny Kjole undlade at købe et Frakke-Korset.

Frakke-Korset giver slank Figur, smalle Hofter.

Frakke-Korset giver lang Taille, ungdommelig og graties Figur.

Frakke-Korset foraa sager intet Tryk, da det er forarbejdet aldeles lige foran.

Frakke-Korset bliver anbefalet af enhver Læge som det bedst eksisterende Korset.

A. C. Illum,

Østergade 52

Enhver Bluse sidder elegant over e

Frakke-Korset.

Johanne Münter: Crysanthemum. Gylden-dal ke Forlag.

Ligesom denne Blomst fra det fjærne Ørige har en forunderlig Farvepragt i dens forskellige Arter, har Fortællingerne fra Eventyrlandet det ogsaa. Japan er netop Eventyrets Land, en Blanding mellem det gamle fantastiske, brogede og saa naive Liv og den nymodens Stræben og Id, og netop saaledes ser vi enhver Fortælling der af.

Der er noget nydeligt, blomsteragtigt ved dem, men Tankerne og Følelserne er dog fremmede for os i mangt et Tilfælde. Man bevæger sig mellem Sagnet og Overlevering paa den ene Side, og paa den anden Side har vi Virkeligheden.

Man læser disse Fortællinger med Let-hed og med Fornøjelse, de aabner Blikket for det dragende, der er ved dette magiske Land, hvor det yndefulde er forenet med den nedadvede Pengivenhed og Offerbered-villighed, m n man savner uvilkaarlig det umiddelbare Indtryk.

Forfatterinden har jo ikke øst fra det originale Sprog, og det føler man formeget. Ved at læse en direkte Oversættelse faar man noget andet; den umiddelbare Duft og Poesi taber altid ved en Genfortælling, men selvfølgelig mere ved en dobbelt Oversættelse; Versene er saaledes altfor europæiske.

Vi anbefaler imidlertid B. gen med for nøjelse og Glæde, den bringer et Pust fra den pragtfulde Blomst Hjemland, saaledes at man faar Lyst til at se mere og høre mere fra »det østlige Riges« blomsterklædte Bjerge. S.

Ind- og Udland.

Ved en Retssag i Frankrig er det kommen for Dagens Lys, hvorledes unge Piger og Børn, som af Forældre og Værger bliver sat i Klostre hos de gode Nonner for at opdrages og lære et eller andet, hvorved de senere skal kunne ernære sig, bliver mishandlede og udnyttede for at berige Klostrene, men uden selv at faa en Øre for deres Arbejde. Ganske smaa Børn maa udføre fine Broderier paa Linned 8, 10, 12 Timer daglig, unge Piger 15, ja, de maa sidde oppe til Kl. 2 om Natten, naar der er meget at gøre. Dertil faar de ussel Kost, kolde Værelser, ingen Motion, og mange Steder bliver de slaede og mishandlede, naar de ikke hurtigt nok kan blive færdig med det, der lang overstiger deres Kræfter, det ikke en Gang de dygtigste Arbejdere i Paris kan præstere.

Skoletiden bliver indskrænket til det mindst mulige, undtagen naar der er Inspek-tion, da skules de Børn, der mistænkes for at ville sladre, Sytojet gemmes, og alt ser ud, som det skal.

Man har paadraget sig Sygdomme, om de har kunnet beholde h e de's Liv, det er endog hændt, at unge Piger, til Trods for deres Bøn om at laatte gaa til Sengs, er bleven tvungne til at arbejde til Dagen før deres Død. Det har været meget vanskeligt for dem at sætte sig i Forbindelse med Udenforstaaende og derved at forlade Klostret.

Alt dette kaldes Barmhjertighedsgjærning. »La Fronde« kalder det Genindførelse af Slaveriet. Bladet har i lang Tid hver Dag haft lange Beretninger om alle de afskyelige Misbrug, der er gaaet i S ang. Det kæmper tappert for at kalde Lovgivningsmagten frem. Masser af unge og ældre Piger er bleven forhørte. Alle har de samme Ting at berette om deres Forættelse, de hellige Søstres mærkelige Brug af deres Stilling. Der er de Kvinder, der er komne derind som Børn eller unge Piger og e fo'blevne der 20—30 Aar, medens andre er slupne derfra efter kortere Tid. Forlader de Huset, faar de i Reglen intet med, ingen sørger for at anbringe dem ude i Verden, og det Arbejde, de har lært, er til ingen Nytte for dem. Fremgangsmaade sælge saa billigt, at ingen anden Forretning kan konkurrere med dem. De beskæftiger Landet over 47,000 Arbejdere, som de ikke betaler. Alt det fineste Linnedbroderi har de tilvundet sig Produktionen af paa Bekostning af den dem betroede Ungdoms Sundhed og Lykke.

R. H.

I amerikanske Aviser er der for nylig blev ameriteret efter unge Kvinder til Vognførere for elektriske Sporvogne i Ohio. Man tilbød 4 Dollars (15 Kr.) om Ugen for 9 Timers dagligt Arbejde med en Fridag om Ugen. Anøgerinder meldte sig i tusindvis. Selskabet engagerede 7.

Som man véd, eksisterer der for Øjeblikket i Evropa en international Korrespondance mellem Skoleelever og Studerende fra de forskellige store Lande. Det er en Sag, der vinder større og større Udbredelse. Saaledes er Brevvekslingen mellem den franske og tyske Ungdom meget betydelig. Hovedkontoret for den findes i Leipzig under Ledelse af Prof. Hartmann, og Tallet paa de franske Skoler, som siden 1897 har ladet sig indskrive der, er for Drengene og unge Menneskers Vedkommende 147, for Skolepiger og unge Dams 17. I Tyskland er der navnlig fra Kvindernes Side endnu større Tilstrømning. Lige fra Begyndelse af har de været meget ivrige for at komme i Korrespondance med deres franske Studiefæller.

R. H.